

corporatized enterprises in the industry have been used as the initial data. According to this code of economic activity 24 enterprises were selected, the available information for the research was from 24 enterprises for the period from 2009 to 2011. 11 enterprises were selected in the final selection, accounting for 94.6% of total production among the selected 24 enterprises and 43.9 of the production of all entities for this type of activity.

For the selected enterprises the average values and multidimensional deviations from the average values of 14 indicators of financial activity, and 15 indicators of the financial stability have been investigated. The ranging of enterprises from the multivariate distance from the average values in each case has been made. The standard values of indicators of business activity and financial stability for the Ukrainian metallurgical enterprises in the current conditions of their work have been refined on the basis of calculations.

The ways of improving management of the financial condition of the enterprise have been defined: the ground for choosing the vector of standard values of financial indicators, the widening of time frames for the investigation and investigation of the relationship between the value of the vector of financial performance and the level of efficiency of the enterprises.

Keywords: management of financial position; financial stability; standards of financial ratios.

REFERENCES

1. Zhuk I. M., ed. (2012), Business entities: Statistical Yearbook for 2011, Derzhanalinform, Kyiv, 445 p. (ukr).
2. Kostyrko R. (2009), Regulatory monitoring and analysis of financial viability, *Ekonomika i pravo [Economics and Law]*, Vol. 3, pp. 173-180 (ukr).
3. Moskalenko V., Plastun L. (2006), A comprehensive assessment of the financial condition of the company as a basis for the diagnosis of his bankruptcy, *Mechanism of Economic Regulation*, Vol. 2, pp. 109-120 (ukr).
4. Oleksiv I., Feshchur R. (2001), Problems of analysis and assessment of the financial condition of the company, *Management and Business in Ukraine: problems and stages of development, Proceedings of the National University «Lviv Polytechnic»*, Vol 436, pp. 256-263 (ukr).
5. Poluyanov V., Ivanov Yu. (2013), Analysis of differentiation of average values of financial ratios by economic activity, *Economic Herald of the Donbas*, Vol. 1(31), pp. 97-106 (rus).
6. Tsyrukunova T. (2011), The use of standard levels for the analysis of trends in the formation of estimates of financial ratios, *Stage: economic theory, analysis, and practice*, Vol. 2, pp. 61-81 (rus).

© Полуянов Володимир, Менькова Вікторія
Надійшла до редакції 23.10.2013

УДК 330.241:1

ПОЛУЯНОВА ОЛЕНА,

кандидат економічних наук, доцент кафедри "Економіка та фінанси"

Автомобільно-дорожнього інституту Донецького національного технічного університету

САМАТОКІНА ЮЛІЯ,

Донецький національний технічний університет

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОПИТУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

У роботі виконано огляд й аналіз підприємств комунальної інфраструктури, що займаються виробництвом і розподілом електроенергії, газу, води. Констатується, що в ряді публікацій подаються результати розрахунків, тоді як їх методика викладена недостатньо повно.

Установлена істотна різниця в оцінках Світового банку, міністерств економіки, водного господарства й докільля відповідних країн Східної Європи, Кавказу і Центральної Азії і їхніх партнерів, а також у роботах інших авторів, які зробили відповідні прогнози щодо розвитку ситуації в теплопостачанні, водопостачанні й каналізації.

Запропоновано авторський підхід до оцінки інвестиційного попиту на основі даних фінансової звітності відповідних постачальників послуг. Виконані за допомогою цього підходу розрахунки дозволили зробити висновок, що потреба житлово-комунального господарства України в інвестиційних вкладеннях у 2008 році перевищувала суму Державного бюджету України й за останні роки має постійну тенденцію до зростання.

Ключові слова: комунальна інфраструктура; водопостачання; теплопостачання; водовідведення; інвестиційний попит; комплексний розвиток; прогнозування.

Постановка проблеми. Прийняття тих чи інших стратегічних рішень про основні напрямки розвитку житло-

во-комунального господарства вимагає організації відповідного планування. Вибір джерела фінансуван-

ня передбачає аналіз безлічі вихідних передумов, серед яких найважливіше місце відводиться передбачуваному обсягу фінансування. Проте зараз підприємства й галузь у цілому відчувають певний дефіцит наукових розробок з оцінки інвестиційного попиту в галузі, що й визначає актуальність окресленої теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публікації з питань планування та прогнозування розвитку підгалузей і всього житлово-комунального господарства в цілому можна розбити на дві великі категорії. Роботи однієї відображають результати виконаних розрахунків та оцінок без відображення методів, моделей або способів їх отримання. До них слід віднести оцінку Світового банку потреби в інвестиційних вкладеннях у водопостачання й каналізацію на період з 2002 до 2015 р. у ряді пострадянських країн [14], результати розрахунків, які наведені в публікації А. Є. Диніна, А. Д. Нефедьєва і Я. В. Семенова [6], розрахунки Міністерства регіонального розвитку Російської Федерації [13], програмні документи країн Східної Європи, Кавказу і Центральної Азії (СЕКЦА) [12], публікації А. В. Аліпова [1], О. В. Овраменко [9].

Роботи другої категорії присвячені особливостям планування та моделювання діяльності підгалузей ЖКГ. Так, В. А. Денисов, Л. В. Чуприна [2] запропонували квазідинамічну економіко-енергетичну модель розвитку житлово-комунального господарства України. Вона розв'язує завдання оптимізації обсягів використання

традиційних і новітніх енергоефективних технологій за умови дотримання рівноваги обсягів потреб і споживання житлово-комунальних послуг. На основі реальних даних виконані тестові розрахунки загальних та з розподіленням за адміністративно-територіальними ознаками і технологіями оптимальних обсягів постачання теплової енергії, витрачання паливно-енергетичних ресурсів, вартості модернізації систем теплопостачання та сценаріїв упровадження новітніх енергоефективних технологій у ЖКГ України.

У роботах С. Р. Хачатрян розглянуто підходи до планування інвестиційних програм розвитку комунальної інфраструктури та управління нею [15; 16], у роботі [10] розглянуто моделювання фінансової стратегії у водопровідно-каналізаційному господарстві країн Центральної та Східної Європи, у роботі [8] викладено багатоваріантний сценарний прогноз розвитку теплопостачання Росії на період до 2030 року.

Мета роботи - провести оцінку потреб в інвестиційних вкладеннях для простого відтворення в Україні по підприємствах, що займаються виробництвом і розподілом електроенергії, газу, води.

Виклад основного матеріалу. Оцінка Світового банку потреб в інвестиційних вкладеннях у водопостачання й каналізацію на період з 2002 до 2015 р. у ряді пострадянських країн наведена в табл. 1. Інвестиційні вкладення розділені на дві категорії - відновлення існуючих інженерних комунікацій і будівництво нових.

Таблиця 1. - Оцінка обсягу інвестиційних вкладень у водопостачання й каналізацію за період 2002-2015 рр. (млн євро) (наводиться за [14, с. 74])

Країна	Водопостачання				Водовідведення / санітарія				Водопровідно-каналізаційне господарство в цілому			
	Відновлення	Розширення послуг	Разом	На душу населення, євро	Відновлення	Розширення послуг	Разом	На душу населення, євро	Відновлення	Розширення послуг	Разом	На душу населення, євро
Азербайджан	260	30	290	35	140	200	340	43	400	230	630	78
Білорусь	430	0	430	43	190	0	190	19	620	0	620	62
Вірменія	140	0	140	44	50	10	60	16	190	10	200	59
Грузія	170	10	180	42	40	10	50	11	210	20	230	53
Казахстан	520	20	540	37	140	20	160	12	660	40	700	49
Киргизька Республіка	170	40	210	42	30	140	170	34	200	180	380	76
Молдова	100	10	110	26	40	10	50	12	140	20	160	37
Російська Федерація	3850	0	3850	27	2370	0	2370	16	6220	0	6220	43
Таджикистан	200	70	270	41	20	170	190	29	220	240	460	71
Туркменістан	260	10	270	51	40	40	80	17	300	50	350	68
Узбекистан	910	240	1150	46	190	370	560	22	1100	610	1710	69
Україна	2050	120	2170	45	660	110	770	16	2710	230	2940	61
Разом	9060	550	9610	34	3910	1080	4990	18	12970	1630	14600	52

Перша категорія пов'язана з тим, що фахівцями зроблено висновок про доцільність відновлення наявних мереж і розширення сфери охоплення населення відповідними послугами шляхом підключення нових абонентів до вже наявних мереж. У тих районах, де це неможливо через відсутність мереж, передбачається нове будівництво.

У цілому прийнято вважати, що для того, щоб належним чином підтримувати й оновлювати існуючу інфраструктуру, потрібно додаткове фінансування в розмірі від 15 до 34 доларів США на рік на душу населення [14, с. 18]. Як видно з табл. 1, така оцінка не збігається з оцінкою Світового банку.

Особливий інтерес мають кроки й оцінки, що робляться в наших найближчих сусідів, країн, що колись входили до складу Радянського Союзу. Цей інтерес обумовлений спільністю проблем і чинників, що їх зумовили. У роботі [6] зазначається: "Потреби інвестування в інфраструктурні об'єкти в Росії становлять \$ 240-300 млрд. У цілому, за оцінкою експертів, потреба російської інфраструктури в інвестиційних ресурсах на період до 2010 р. становить приблизно \$ 240 - 300 млрд, у тому числі:

\$ 60-80 млрд - для підтримки експлуатаційного стану та розширення нафто- і газотранспортної систем, а також електричних мереж;

\$ 100-120 млрд - на розвиток транспорту (автомобільні дороги й залізниця, порти, аеропорти);

\$ 80-100 млрд - на модернізацію тепло- й водопостачання та інших систем комунального обслуговування.

У галузі транспорту загальний обсяг залучених коштів, необхідних для модернізації, становить приблизно \$ 10-12 млрд (оцінка міністерства інфраструктури України). Решта інвестицій ідуть із бюджетів усіх рівнів та з власних коштів підприємств.

Найбільш складна ситуація спостерігається у сфері розвитку комунальних мереж, для яких потрібно \$ 40-50 млрд приватних інвестицій" [6, с. 30].

М. Товкайло повідомляє про те, що, за розрахунками Міністерства регіонального розвитку Російської Федерації, на модернізацію ЖКГ потрібно 15 трлн руб. Бюджет не в змозі профінансувати цю суму, у зв'язку з чим необхідно залучити приватні інвестиції, для чого Мінрегіон пропонує здавати комунальну інфраструктуру в концесію, субсидувати інвестиційні проекти в малих містах і вкласти в ЖКГ гроші пенсіонерів [13].

У програмних документах СЕКЦА (12 країн Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії - Азербайджан, Вірменія, Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Росія, Таджикистан, Туркменістан, Узбекистан, Україна) зроблена оцінка обсягів інвестиційних ресурсів, які необхідні для реалізації поставленої мети - скорочення вдвічі кількості жителів, не охоплених системами централізованого водопостачання та водовідведення [12, с. 19]. При цьому в розрахунок на виконання поставленої мети до 2015 року потрібно у сфері водопостачання в містах 5,6 млрд євро, у сільській місцевості 4,9-14,7 млрд євро. Сфера централізованого водовідведення вимагає 5,0-13,4 млрд євро в містах і 4,1-6,1 млрд євро в сільській місцевості. Розрахунки проводилися за такими напрямками:

- витрати на експлуатацію, техобслуговування та реінвестиції, пов'язані з новою інфраструктурою;
- нові інвестиції;
- витрати на підтримку існуючої інфраструктури та рівня послуг.

У ряді робіт, наприклад [9], називають для модернізації ЖКГ України цифру, близьку до 150 млрд доларів, що становить 100 % річного національного ВВП. В одному тільки Києві для модернізації теплового та енергетичного господарства необхідно інвестувати 1,5 млрд євро і 220 млн євро відповідно. Ці ж цифри названі в публікації [7].

За окремими галузями й областями України оцінки мають приблизно той самий порядок. Так, у недавньому минулому керівник житлово-комунального господарства Донецької області О. Аліпов щодо Донецької області повідомляв: "За нашими розрахунками, сьогодні інвестиційна потреба сфери життєзабезпечення становить понад 40 млрд грн, і бюджетне фінансування всіх рівнів ніколи не зможе забезпечити цю потребу. Тому нам потрібні інновації в системі управління та державного регулювання галузі. Тобто ми повинні створити нормальні ринкові умови для ефективного залучення всіх можливих форм фінансування в житлово-комунальне господарство. Тоді за рахунок бюджетних ресурсів будуть реалізовуватися тільки ті проекти, на які не можна залучити кредитні ресурси або прямі приватні інвестиції. У цих двох видах інновацій полягає суть реформи житлово-комунального господарства" [1].

Особливим завданням є планування інвестиційних програм розвитку комунальної інфраструктури та управління нею. З урахуванням специфіки функціонування житлово-комунального господарства до таких програм

висуваються особливі вимоги, які зазвичай полягають у такому [15]:

"Прогноз не може будуватися тільки на базі ретроспективного аналізу й демографічного прогнозування тенденцій, які склалися в базовому періоді;

- у короткостроковому періоді важко помітно подолати сформовані тенденції розвитку в силу інвестиційних (й інших ресурсних) обмежень, тобто в цьому періоді домінує еволюційна складова, що не дозволяє досягти помітних (різких) стрибків у розвитку щодо показників, досягнутих наприкінці базового періоду;

- у довгостроковому періоді альтернативу демографічному підходу становить цільовий (нормативний) підхід, при якому на перше місце ставляться конкретні цілі розвитку житлової сфери та інженерної інфраструктури й терміни їх реалізації" [1, с. 198].

З огляду на те, що на підприємствах житлово-комунального господарства істотною є кредиторська заборгованість, то вона повинна бути ліквідована в першу чергу, оскільки це створює юридичні перешкоди на шляху функціонування підприємств. Після цього повинна бути вирішена задача переходу від аварійно-відновлювального ремонту до планової заміни. Разом із цим, необхідно створити ремонтний фонд підприємств.

Моделюванням фінансової стратегії у водопровідно-каналізаційному господарстві країн Центральної та Східної Європи займається Спеціальна робоча група з реалізації Програми дій з охорони навколишнього середовища. Група була створена в 1993 р. з метою сприяння інтеграції навколишнього середовища в більш широкий процес економічних і політичних реформ у країнах із перехідною економікою. Під егідою цієї групи в співпраці з урядом Данії, Організацією Економічного Співробітництва та Розвитку, у рамках якої уряди 30 держав спільно працюють над вирішенням економічних, соціальних та екологічних проблем глобалізації, розроблено методологію фінансових стратегій, що сприяє проведенню діалогу з галузевої політики у водопровідно-каналізаційному господарстві [10]. Зазначена методологія полягає в установленні конкретних вимірюваних, реалістичних цільових показників політики в секторі та термінів їх досягнення, оцінці витрат (інвестиційних, експлуатаційних і на поточний ремонт та утримання основних засобів), поєднаних із цими цільовими показниками, оцінці фінансових ресурсів, наявних для покриття цих витрат, і розробці сценаріїв покриття можливого дефіциту потоку грошових коштів (корегування цільових показників та/або строків досягнення цілей, мобілізація додаткових доходів тощо).

У 2003-2004 роках Державний комітет водного господарства Республіки Вірменія та Міністерство фінансів та економіки Вірменії в співпраці зі Спеціальною Робочою Групою з реалізації Програм дій з охорони навколишнього середовища розробили власну фінансову стратегію для водопровідно-каналізаційного господарства. Основна її суть полягає:

у вишукуванні ресурсів на відновлення й розвиток системи водопровідно-каналізаційного господарства;

у підвищенні тарифів за умови, що домогосподарства будуть витрачати 2,5 % свого доходу на оплату послуг з водопостачання та каналізації;

у доведенні рівня оплати до 95 %;

у скороченні втрат при транспортуванні води удвічі;

у приведенні потужностей у відповідність з поточними потребами й резервом на плановане зростання з метою зниження енергоємності, оптимізації поточних і капітальних витрат [10].

У цій же стратегії передбачається, що "інвестиційні потреби можуть бути скорочені за умови більш якісно-

го управління попитом на воду й контролю втрат води при транспортуванні. Це, у свою чергу, заощадить капітальні витрати й оптимізує використання фінансових ресурсів для експлуатації та поточного ремонту водопровідно-каналізаційного господарства" [10, с. 14].

Таблиця 2. - Оцінка необхідних інвестицій у розвиток і модернізацію систем централізованого опалення в Росії за період 2005-2030 рр., млрд дол.

Показник	2005-2010 рр.	2011-2020 рр.	2021-2030 рр.
Теплоелектроцентралі всіх типів	10-12	20-25	50-55
Котельні	1,5-2	6-7	4-8
Теплові нагрівальні установки	-	-	0-0,5
Теплові мережі	16-17	34-36	26-28
Разом	27,5-31	60-68	80-90

Слід сказати, що на момент прийняття фінансової стратегії у Вірменії [10, с. 16]:

- "50% водопровідної мережі й 45% каналізаційної мережі вимагало негайної заміни (у Єревані заміна була необхідна для 87% і 46% мережі відповідно);

- частка витоків і неврахованих витрат води перевищила 75% усього обсягу води, що подається в мережу водопостачання; у розрахунку на 1 км мережі витрати склали 91 куб. м на добу (у Росії - 48 куб. м на добу, у США - менше 13 куб. м на добу);

- у 5 із 11 регіонів Вірменії стічні води потрапляли в навколишнє середовище без будь-якого очищення, ще в 3 регіонах через очисні споруди проходило менше половини стічних вод, при цьому всі каналізаційні очисні споруди Вірменії не забезпечували ефективного очищення й дезінфекції стоків, що скидаються" [Там само].

Для оцінки необхідних інвестиційних ресурсів при реалізації тих чи інших варіантів розвитку житлово-комунального господарства Вірменії використовувалася модель FEASIBLE, яка "дозволяє швидко, без проведення дорогих техніко-економічних обґрунтувань або розробки проектно-кошторисної документації оцінити фінансові наслідки вибору тих чи інших цілей розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, а також використання різних джерел та інструментів фінансування та заходів щодо залучення додаткових коштів. Крім того, модель FEASIBLE дозволяє швидко провезти так званий "аналіз чутливості" - залежності результату (потреби у фінансуванні або обсягу очікуваного фінансування) при змінах різних параметрів" [Там само, с. 96].

Багатоваріантний сценарний прогноз розвитку теплопостачання Росії на період до 2030 року виконано колективом авторів і викладено в роботі [8]. Ними отримана оцінка інвестиційного попиту, яка наведена в табл. 2 [8, с. 53].

Відтворення інженерних мереж і комунікацій, як справедливо відзначається в роботі [16], моделюється окремо з вибуття та відповідної заміни зношених основних фондів, а також із розвитку фондів інженерної інфраструктури у вигляді модернізації існуючих об'єктів та будівництва нових. У цій же роботі пропонується визначити попит на інвестиційні ресурси через відповідні капіталомісткості (заміни та нового будівництва) і передбачувани обсяги виконуваних робіт. Добуток капіталомісткості на обсяг робіт і дає необхідну суму інвестиційних ресурсів.

Комунальні підприємства в умовах недофінансування, гострої нестачі оборотних коштів та істотних обсягів кредиторської заборгованості перейшли з режиму планового ремонту й заміни зношених мереж і комунікацій до режиму їх аварійної заміни. Сформовані умови функціонування підприємства ЖКГ роблять особливо актуальним завдання створення такого фінансового механізму, який гарантував би певний рівень інвестицій, необхідних для заміни зношеного обладнання та можливого розширення обсягів надаваних послуг. Для фінансового забезпечення цих робіт у [16] пропонується в тариф закласти інвестиційну складову, яка, на думку авторів пропозиції, складається з трьох частин: амортизаційного фонду, ремонтного фонду та частини прибутку, що спрямовується на рефінансування. Кожна з названих частин прогнозується окремо.

Авторами проведена власна оцінка потреби в інвестиційних коштах для України, результати якої наведено в табл. 3.

Таблиця 3. - Розрахунок потреби в інвестиційних ресурсах для простого відтворення в Україні по підприємствах, що займаються виробництвом і розподілом електроенергії, газу, води

Показник	2008	2009	2010
Вартість основних фондів у сфері виробництва й розподілу електроенергії, газу, води, млрд грн	211,6	228,5	254,3
Знос основних засобів, %	62,0	62,2	60,7
Сума коштів для простого відтворення, млрд грн	345,3	376,0	392,8
Сума непокритих збитків, млрд грн	8,61	10,22	12,99
Загальна оцінка інвестиційного попиту, млрд грн	353,93	386,20	405,80

Ураховуючи, що у 2008 р. у сфері виробництва й розподілу електроенергії, газу, води фактична вартість основних фондів оцінювалася в 211,6 млрд грн [11, с. 86], а його знос склав 62% [11, с. 91], необхідний обсяг коштів для простого відтворення оцінюється в 345,3 млрд грн. Фактично в розрахунку необхідно врахувати той факт, що, зважаючи на тривале збиткове функціонування підприємства накопичили величезну суму боргів, які необхідно погасити. Ця сума може бути оцінена обсягом непокритих збитків у цій сфері економічної діяльності, яка в табл. 3 наведена на підставі [3, с. 183; 4, с. 171; 5, с. 169] відповідно за 2008, 2009 і 2010 роки.

Беручи до уваги те, що дохідна частина бюджету України у 2008 р. становила майже 298 млрд грн, слід констатувати, що потреба житлово-комунального господарства України в інвестиційних вкладеннях у 2008 році перевищувала суму Державного бюджету України. Причому за останні роки ця потреба має постійну тенденцію до зростання.

Висновок

Проведений аналіз показав актуальність проблеми прогнозування подальшого розвитку систем комунальної інфраструктури для країн колишнього Радянсь-

кого Союзу. При цьому найважливішим завданням є оцінка тих коштів, які необхідно спрямувати на ці цілі. Світові фінансові організації та уряди зацікавлених країн провели таку оцінку, виходячи з власних уявлень, проте у відкритій пресі часто не обговорюються подробиці використовуваних для розрахунку методик.

Розгляд різних підходів і результатів оцінки інвестиційного попиту дозволили запропонувати просту методику оцінки, яка спирається на велику інерційність економічних процесів, та орієнтовану на реальну фінансову звітність. Виконані розрахунки за запропонованою методикою дозволили отримати оцінку потреб в інвестиціях (інвестиційного попиту) для простого відтворення по підприємствах, які в Україні займаються виробництвом і розподілом електроенергії, газу, води. У кількісному виразі ця оцінка перевищує річний Державний бюджет України. Крім того, проведені дослідження й розрахунки показують зростання інвестиційних потреб постачальників житлово-комунальних послуг в Україні. У зв'язку із цим державна політика має бути спрямована на створення середовища, сприятливого для залучення інвестицій у галузь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алипов А. В Донецке планируется снос "хрущевок" [Электронный ресурс] / А. Алипов. - Режим доступа : <http://www.donoda.gov.ua/main/ru/publication/content/10304.htm>.
2. Денисов В. А. Сценарій розвитку ЖКГ України як послідовність станів оптимальної рівноваги під дією інвестицій як управліннь / В. А. Денисов, Л. В. Чуприна // Проблеми загальної енергетики : наук. зб. - 2010. - № 2 (22). - С. 18-25.
3. Діяльність суб'єктів господарювання : статистичний збірник за 2008 рік / [за ред. І. М. Жук]. - К. : Держаналітінформ, 2009. - 313 с.
4. Діяльність суб'єктів господарювання : статистичний збірник за 2009 рік / [за ред. І. М. Жук]. - К. : Держаналітінформ, 2010. - 424 с.
5. Діяльність суб'єктів господарювання : статистичний збірник за 2010 рік / [за ред. І. М. Жук]. - К. : Держаналітінформ, 2011. - 431 с.
6. Дынин А. Е. Риски бизнеса в частно-государственном партнерстве: национальный доклад / А. Е. Дынин, А. Д. Нефедьев, Я. В. Семенов. - М. : Ассоциация Менеджеров, 2007. - 108 с.

Полуянова Елена,

кандидат экономических наук, доцент кафедры "Экономика и финансы"

Автомобильно-дорожного института Донецкого национального технического университета, г. Горловка

Саматокина Юлия,

Донецкий национальный технический университет

ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОГО СПРОСА ДЛЯ ПРЕДПРИЯТИЙ КОММУНАЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УКРАИНЕ

В работе охарактеризованы и проанализированы предприятия коммунальной инфраструктуры, занимающиеся производством и распределением электроэнергии, газа, воды. Констатируется, что в ряде публикаций подаются только результаты расчетов, тогда как их методика изложена недостаточно полно.

Установлено существенную разницу в оценках Всемирного банка, министерств экономики, водного хозяйства и окружающей среды соответствующих стран Восточной Европы, Кавказа и Центральной Азии и их партнеров, а также в работах других авторов, которые сделали соответствующие прогнозы по развитию ситуации в теплоснабжении, водоснабжении и канализации.

Предложен авторский подход к оценке инвестиционного спроса на основе данных финансовой отчетности поставщикам услуг. Выполненные с помощью этого подхода расчеты позволили сделать вывод, что потребность жилищно-коммунального хозяйства Украины в инвестиционных вложениях в 2008 году превышала сумму Государственного бюджета Украины и за последние годы имеет постоянную тенденцию к росту.

Ключевые слова: коммунальная инфраструктура; водоснабжение; теплоснабжение; водоотведение; инвестиционный спрос; комплексное развитие; прогнозирование.

7. Как спасти столичную систему теплоснабжения [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://is.park.ru/doc.jsp?urn=46368983>.

8. Некрасов А. С. Перспективы развития теплоснабжения России / А. С. Некрасов, Ю. В. Синяк, С. А. Воронина // Проблемы прогнозирования. - 2011. - № 2. - С. 37-54.

9. Овраменко Е. Концессия в ЖКХ. Без права на ошибку [Электронный ресурс] / Е. Овраменко. - Режим доступа : http://www.business.ua/blogs/zh_k_h/eovramenko_blog/536/.

10. Реализация национальной финансовой стратегии для водопроводно-канализационного хозяйства Армении [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.oecd.org/dataoecd/59/7/39210655.pdf>.

11. Статистичний щорічник України за 2012 рік / Держкомстат України. - К. : Консультант, 2013. - 552 с.

12. Стратегическое партнерство по воде в целях устойчивого развития. Компонент ВЕКЦА водной инициативы ЕС. Программный документ [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.leadnet.ru/training/pogram.pdf>.

13. Товкайло М. В Минрегионе посчитали, что на модернизацию ЖКХ нужно 15 трлн руб. [Электронный ресурс] / М. Товкайло. - Режим доступа : http://www.vedomosti.ru/politics/news/1241953/v_minregione_poschitali_chto_na_modernizaciyu_zhkh_nuzhno_15#ixzz112nrm4ZA.

14. Финансирование сектора водоснабжения и канализации в странах Восточной Европы, Кавказа и Центральной Азии [Электронный ресурс] / Протокол конференции министров финансов экономики, водного хозяйства и окружающей среды стран ВЕКЦА и их партнеров; (Ереван, Армения, 17-18 нояб. 2005 г.). - Режим доступа : www.oecd.org/dataoecd/14/14/36473093.pdf.

15. Хачатрян С. Р. Моделирование механизма финансирования проектов модернизации предприятий ЖКХ / С. Р. Хачатрян, Н. Е. Егорова, Э. А. Ерзинкян // Аудит и финансовый анализ. - 2004. - № 4. - С. 209-223. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.auditfin.com/fin/2004/4/Egorova/Egorova%20.pdf>.

16. Хачатрян С. Р. Моделирование воспроизводственной программы территориального жилищно-коммунального комплекса (структурно-инвестиционный анализ и прогноз) / С. Р. Хачатрян // Аудит и финансовый анализ. - 2004. - № 4. - С. 198-208 [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.auditfin.com/fin/2004/4/Hachatran/Hachatran%20.pdf>.

Poluyanova Olena,

*Ph.D., Associate Professor of the Economics and Finance Department,
Automobile and Road Institute of Donetsk National Technical University*

Samatokina Yuliia,

Donetsk National Technical University

THE EVALUATION OF THE INVESTMENT DEMAND FOR THE MUNICIPAL INFRASTRUCTURE COMPANY IN UKRAINE

Two types of publications on the estimation of the investment demand on the part of the municipal infrastructure companies engaged in the production and distribution of electricity, gas and water have been considered in the paper. In the publications of the first type only the results are examined while in the second type of publications attention is paid to the approaches and models of forecasting demand, taking into account various factors.

The essential difference in the estimates of the World Bank and the Ministries of Economy, Water and Environment of the countries of EECCA (Eastern Europe, the Caucasus, Central Asia) and their partners, in the work of other authors made the corresponding forecasts for the development of the situation in heating, water supply and sewerage both in Ukraine, and in its immediate environment has been determined.

In the works of the second group attention is concentrated on the approaches of the forecasting with the complex issues of urban development and technical and technological advances in the industry. The approaches to the planning of investment programs on infrastructure development in Russia, modeling financial strategy in the water and sewer sector in Central and Eastern Europe, the multivariant model forecast of development of Russian heat supply up to 2030, the implementation of the financial strategy of water supply development in Armenia have been considered.

The author's approach to the estimation of the investment demand on the basis of the data of the financial accounts from the corresponding service providers has been offered. The calculations made with the help of this approach led to the conclusion that the need for housing and communal economy of Ukraine in the investments of 2008 exceeded the amount of the state budget of Ukraine and has a constant tendency to the growth in the last years.

Keywords: *municipal infrastructure; water supply; heat supply; water drainage; investment demand; integrated development; forecasting.*

REFERENCES

1. Alipov A., In Donetsk, the planned demolition of «Khrushchev», available at: <http://www.donoda.gov.ua/main/ru/publication/content/10304.htm>. (rus).
2. Denysov V. A., Chupryna L. V. (2010), Scenario Development Housing Ukraine as a sequence of optimal equilibrium states under investment offices as, *Scientific Journal «Problems of Energy»*, Vol. 2(22), PP.18-25. (ukr).
3. Zhuk I. M., ed. (2009), Business entities: Statistical Yearbook for 2008, Kiev, Derzhanalitinform, 313 p. (ukr).
4. Zhuk I. M., ed. (2010), Business entities: Statistical Yearbook for 2009, Kiev, Derzhanalitinform, 424 p. (ukr).
5. Zhuk I. M., ed. (2011), Business entities: Statistical Yearbook for 2010, Kiev, Derzhanalitinform, 431 p. (ukr).
6. Dynin A. E., Nefedev A. D., Semenov Ya. V. (2007), Business risks in public-private partnership: a national report, Moscow, Managers Association, 108 p. (rus).
7. How to save a metropolitan district heating system, available at: <http://is.park.ru/doc.jsp?urn=46368983> (rus).
8. Nekrasov A. S., Sinyak Yu. V., Voronina S. A. (2011), Prospects for the development of heat supply Russia, *Problems of Forecasting*, Vol. 2, pp. 37-54. (rus).
9. Ovramenko E., The concession in housing. No room for error, available at: http://www.business.ua/blogs/zh_k_h/eovramenko_blog/536/ (rus).
10. Implementation of the national financial strategy for water supply and sanitation in Armenia, available at: <http://www.oecd.org/dataoecd/59/7/39210655.pdf> (rus).
11. Statistical Yearbook of Ukraine for 2012 (2013), Kiev, State Statistics Committee of Ukraine, 552 p. (ukr).
12. Strategic Partnership on Water for Sustainable Development. EECCA component of the EU Water Initiative. The program document, available at: <http://www.leadnet.ru/training/pogram.pdf> (rus).
13. Tovkaylo M., In the Ministry of Regional Development felt that the modernization of housing need 15 trillion, available at: http://www.vedomosti.ru/politics/news/1241953/v_minregione_poschitali_cho_na_modernizaciyu_zhkh_nuzhno_15#ixzz112nrm4ZA (rus).
14. Financing water and sanitation sector in the countries of Eastern Europe, Caucasus and Central Asia, available at: www.oecd.org/dataoecd/14/14/36473093.pdf (rus).
15. Khachatryan S. R., Yegorova N. Ye., Yezinkyan Ye. A. (2004), Modeling the mechanism of financing the projects of modernization of utilities, *Audit and Financial Analysis*, Vol. 4, pp. 209-223, available at: <http://www.auditfin.com/fin/2004/4/Egorova/Egorova%20.pdf> (rus).
16. Khachatryan S. R. (2004), Spatial modeling of the reproductive program of housing and communal services (structural investment analysis and forecast), *Audit and Financial Analysis*, Vol. 4, pp. 198-208, available at: <http://www.auditfin.com/fin/2004/4/Hachatryan/Hachatryan%20.pdf> (rus).

© *Полуянова О., Саматокіна Ю.*
Надійшла до редакції 29.10.2013